

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

S T U D Y

You have Downloaded, yet Another Great
Resource to assist you with your Studies ☺

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexamapers.co.za

SA EXAM
PAPERS

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

LANDBOUTEGNOLOGIE

FEBRUARIE/MAART 2013

MEMORANDUM

PUNTE: 200

Hierdie memorandum bestaan uit 10 bladsye.

AFDELING A**VRAAG 1**

1.1	X	B	C
1.2	A	X	C
1.3	A	B	X
1.4	X	B	C
1.5	X	B	C
1.6	A	B	X
1.7	A	B	X
1.8	A	B	X
1.9	A	X	C
1.10	A	B	X
1.11	A	X	C
1.12	X	B	C
1.13	A	X	C
1.14	X	B	C
1.15	A	X	C
1.16	X	B	C
1.17	A	B	X
1.18	A	B	X
1.19	A	B	X
1.20	X	B	C

TOTAAL AFDELING A (20 x 2): 40

AFDELING B**VRAAG 2: MATERIALE EN STRUKTURE**

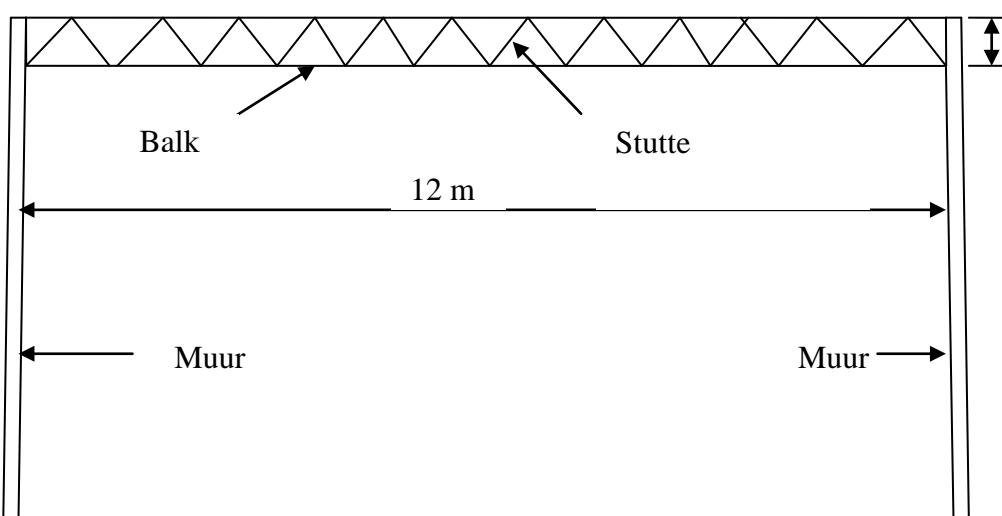
- 2.1 3. Stutte✓
5. Latte✓
8. Fassieborde✓
9. Geute✓
10. Afvoerpyp✓ (5)

- 2.2 2.2.1 (a) Identifisering van die volgende dele: Balk✓ Kappe✓ Mure✓ Span 12 m✓

Dui aan waarom hierdie tipe konstruksie in die ontwerp gaan gebruik word. ✓✓

Netheid: ✓

Korrekteid: ✓

Die leerder moet die redes vir die gebruik van die konstruksie gee volgens sy/haar ontwerp✓✓ (8)

- 2.2.2 (b) • Baie sterk✓
• Maklik om te gebruik✓ (2)

- 2.3 2.3.1

BINNEMUURfondasie	BUITEMUURfondasie
A. Wydte: 450 mm✓	C. Wydte: 600 mm✓
B. Dikte: 200 mm✓	D. Dikte: 200 mm✓

 (4)
- 2.3.2 • Halfsteenmuur ✓ (110 mm) ✓
• Eensteenmuur ✓ (220 mm) ✓
• Hol muur ✓ (220 mm steenmuur, 50 mm holte en 220 mm steenmuur) ✓ (6)
- 2.3.3 • Engelse verband ✓
• Strykverband ✓ (2)

- 2.4 • Plastiek kan gebruik word om die sementpakke mee toe te draai sodat die sement teen vog beskerm is. ✓
• Sementsakke moet op houtplanke gestoor word om dit teen moontlike vog van die vloer te beskerm. ✓ (2)
- 2.5 • Op die steenwerk van die fondasie; met 'n oorslag $\pm$ 300 mm. ✓
• Onder al die buitenste vensterbanke. ✓
• Onder die vloer. ✓ (3)
- 2.6 • Keramiek ✓
• Rubber ✓
• Plastiek ✓ (3)

[35]

VRAAG 3: ENERGIE

- 3.1 3.1.1 • Sonenergie is elektrisiteit gegenereer van sonstrale (stralings-energie) ✓
 • Die sonstrale bestaan uit fotons .✓
 • Hierdie fotons is in staat om elektrone om te sit in geleierelektrone✓
 • wat beteken dat hulle in staat is om 'n elektriese lading te dra.✓ (4)
- 3.1.2 • Die sonpanele word gemaak van 'n halfgeleidingsmateriaal: die algemeenste materiaal wat gebruik word is silikon. ✓
 • Die halfgeleidingsmateriaal bevat elektrone.✓
 • Wanneer die fotons, in die sonstrale, die sonselle bereik, absorbeer die elektrone die stralingsenergie, en verander hulle in geleidingselektrone. ✓
 • Indien daar genoeg energie in die fotons is, kan die elektrone vry kom en 'n elektiese lading deur 'n stroombaan dra na die bestemming.✓ (4)
- 3.1.3 • Dat die sel nie tot sy volle potensiaal werk nie.✓
 • Wanneer die elektrone hitte vrystel, word die panele warm en belemmer ander aspekte van die sonselle.✓
 • Die getal sonpanele bepaal die effektiwiteit van die stelsel.
 • Duur panele produseer meer elektrisiteit as die goedkoper panele.
 • Naby die ewenaar sal effens meer energie vervaardig word.
 • Voorwerpe wat die sonstrale blokkeer. (Enige 2) (2)
- 3.1.4 Direkte stroom. (1)
- 3.2 3.2.1 • A Geiser✓
 • B Sonpaneel✓ (2)
- 3.2.2 • Bespaar energiekoste✓
 • Skoon energie/geen omgewingsvoetspoor/geen besoedeling.
 • Hernubare bron van energie/onbeperkte bron.
 • Waar geen elektrisiteit beskikbaar is nie. (Enige 1) (1)
- 3.3 3.3.1 • Die gemiddelde windspoed moet hoog wees.✓
 • Geen heuwels of berge in die nabijheid.✓
 • Geen bosse of bome naby. (Enige 2) (2)
- 3.3.2 • Wind is nie faktor waarop staatgemaak kan word nie.✓
 • Windturbines het gewoonlik 'n bystandstelsel nodig vir windlose dae.✓
 • Windturbinekonstruksies kan baie duur wees.✓
 • Geraasbesoedeling. (Enige 3) (3)
- 3.4 • Metanol ✓
 • Etanol
 • Metaangas
 • Butanol
 • Propanol (Enige 1) (1)

[20]

VRAAG 4: VAARDIGHEDEN EN KONSTRUKSIEPROSESSE

- 4.1 4.1.1 • Dit is 'n boogsweisproses✓
• waar individuele verbruikbare elektrodes (standaardsweisstafies) vervang word met 'n draad wat aanhoudend ingevoer word,✓
• en 'n ingevoegde gasskerm vervang die elektrodevloeimiddel.✓ (3)
- 4.1.2 • Argon ✓
• Helium ✓
• Koolstofdioksied (CO_2).✓ (3)
- 4.1.3 • Stoot in die rigting van beweging ✓
• teen 'n 80° -hoek.✓ (2)
- 4.1.4 CO_2 ✓ (1)
- 4.2 4.2.1 Terugflitsweerde✓ (1)
- 4.2.2 • Die funksie is om te voorkom dat 'n vlam van die spuitstuk✓
• terug kan spring in die pypkonneksie en 'n ontploffing kan veroorsaak.✓ (2)
- 4.2.3 • A 45° ✓
• B 90° ✓
• C 45° ✓ (3)
- 4.2.4 Neutrale vlam ✓ (1)
- 4.3 4.3.1 T-las ✓ (1)
- 4.3.2 • Oorlangse krimping ✓
• Hoekige ('angular') oorlangse krimping✓
• Hoekige krimping ✓
• Laterale krimping ✓ (4)
- 4.3.3 Hitte✓ (1)
- 4.3.4 • Voorafinstelling (kalibrering) ✓
• Sweising van lapwerk✓
• Klamping ✓
• Puntsweiswerk ✓ (4)
- 4.4 4.4.1 • Verslete dele kan deur hierdie proses opgebou word met 'n opvulling van 'n slytasiebestande metaal.✓
• Die tipe hardvlaksweisung en die tipe elektrode wat gebruik word, word bepaal deur die diensvereistes van die onderdeel. ✓ (2)

- 4.4.2 • Metaal teen metaalwrywing ✓
• Ernstige stampe en stote van metaal teen klip✓
• Skrape sowel as stampe en stote✓
• Ernstige skrapes✓ (4)
- 4.4.3 • Die area wat gesweis word moet roesvry wees.✓
• Geen ghries of vreemde voorwerpe.✓
• Moenie teen te hoë ampère werk nie.✓
• Gebruik 'n langer boog.
• Verwyder die slak van elke sweislopie voordat oor dit gesweis word.
• Sweis die werkstuk tot die gewenste dikte verkry is.
• Rond af met 'n slypmasjien indien nodig. (Enige 3) (3)
[35]

VRAAG 5: GEREEDSKAP, IMPLEMENTE EN TOERUSTING

- 5.1 5.1.1 Ronde bale✓ (1)
- 5.1.2 • Smering ✓
 • Versien alle laers, kettings en ratte.✓
 • Versien al die veiligheidskoppelaars.✓
 • Maak alle lemme skerp.✓
 • Versien die banddruk.✓
 • Versien die boutspanning.
 • Kyk na die onderstel en wiele vir skade. (Enige 5) (5)
- 5.2 5.2.1 • Stewige konstruksie.✓
 • Vervangbare geslyte onderdele.✓
 • Rotoromhulsel moet dig sluit.✓
 • Grootte van die geutbakvoergleuf.✓ (4)
- 5.2.2 (a) Rotorhamers: Kap die voer fyn.✓
 (b) Siwwe: Bepaal die grootte van die gemaalde produk.✓
 (c) Waaier: Blaas die gemaalde materiaal deur die siwwe:✓
 (d) Sikloon: Skei die gemaalde materiaal effektief van die lug.✓ (4)
- 5.2.3 • Moenie aan die masjien werk terwyl dit steeds loop nie.✓
 • Dra 'n veiligheidsbril.✓
 • Maak seker dat daar geen los voorwerpe binne die masjien is voordat dit aangeskakel word nie.✓
 • Moenie gebruik as die motor van balans af is nie.✓
 • Die aandrywingsmeganisme moet afgeskort wees.✓
 • Gebruik in 'n goed geventileerde area.
 • Klein stukkies afvalmetaal moet weggehou word van die voer. Dit kan 'n vonk veroorsaak wat kan lei na 'n ontploffing. (Enige 5) (5)
- 5.3 5.3.1 Dubbelaksie hidrouliese silinder.✓ (1)
- 5.3.2 • Trek✓
 • Die spasie wat die disselboom opneem aan die trekkant van die suier✓
 • veroorsaak 'n kleiner oppervlak wat aan oliedruk blootgestel is en daarom verminderde druk op die trek kant van die suiers.✓ (3)
- 5.4 5.4.1 • Waar die boonste stang gemonteer is.✓
 • In die ewenaarhulsel.✓
 • By die basis van die hysarms.✓ (3)
- 5.4.2 Outomatiese dieptekontrolemeganisme.✓ (1)

- 5.5 5.5.1 • Rekenaars kan help om te bepaal wat die opbrengs op elke plek in die land is.✓
• Rekenaars help om foute op die meganika van die stropers te vind wat 'n verlies aan graan kan voorkom.✓
• Help om voedingstofgebreke in die land te identifiseer.✓
• Help om probleemareas in die land te identifiseer.✓ (4)
- 5.5.2 • Baie vinnige manier om die oes van die land af te kry.✓
• Baie betroubare oesmetode✓
• Ekonomies✓
• Arbeidsbesparend✓
• Rekenaar kan die oesproses doen met baie klein inset van die operateur.✓
• Akkurate rekordhouding
• Eenmalige operasie (Enige 5) (5)
- 5.6 5.6.1 • Die enjin gebruik olie✓
• Verslete suierringe✓
• Verslete silinderwande✓ (3)
- 5.6.2 Sodat die komponente (onderdele) uitruilbaar is. ✓ (1)

[40]

VRAAG 6: WATERBESTUUR

- 6.1   6.1.1   Tensiometer ✓ (1)
- 6.1.2   Om die waterverlies in 'n spesifieke land te bepaal. ✓ (1)
- 6.2   6.2.1   Oop drein✓ (1)
- 6.2.2   Klipdrein ✓ (1)
- 6.2.3   Septiese tenk. ✓ (1)
- 6.2.4   Visgraatdrein ✓ (1)
- 6.2.5   Sif✓ (1)
- 6.3   6.3.1   • Natuurlike stelsel✓
               • Visgraatstelsel ✓
               • Ruitstelsel✓ (3)
- 6.3.2   • Onkoste om die drein te installeer is baie hoog.✓
               • Verstopplings kom van tyd tot tyd voor en is duur om te reg te maak.✓
               • Die installering vereis tegniese vaardigheid en kennis. (Enige 2) (2)
- 6.4   6.4.1   • Vir die korrekte kalibrering van die sproeiers.✓
               • Effektiewe besproeiingskchedulering. ✓
               • Om die oorbenutting van 'n waterbron te voorkom.✓ (3)
- 6.4.2   Vloeitempo = $\frac{\text{Inhoud}}{\text{Tyd}}$ ✓
               = $\frac{8\ 000}{8}$ ✓
               = 1 000 ℓ/minuut ✓ (3)
- 6.5   6.5.1   • Om die tenk skoon te maak.✓
               • Om die tenk te inspekteer.✓ (2)
- 6.5.2   • Huishoudelike riool ✓
               • Septiese tenk✓
               • Verdeelkas ✓
               • Absorbeerveld ✓
               • Deursyferput ✓ (5)
- 6.6   • Druk hoog genoeg om in aanvraag te voorsien.✓
               • Voorkom vermorsing.✓
               • Lasse moet waterdig wees.✓
               • Verwydering van water wat gemors het.✓
               • Beskerm al die kleppe.✓ (5)

[30]

TOTAAL AFDELING B: 160
GROOTTOTAAL: 200